

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fel évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések **Bittermann
Nándor** könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

SÁNDOR BÉLA.

A hivatalos lap pénteki száma a következő királyi kéziratokat közli:

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére Sándor Béla Bács-Bodrogh vármegye és Zombor szab. kir. város főispánját ezen állásától saját kérelmére felmentem.

Kelt Bécsben, 1895. évi április hó 23-án.

Ferencz József s. k.

Perczel Dezső s. k.

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán Sándor Béla Bács-Bodrogh vármegye és Zombor szabad királyi város főispánjának, ezen állásától saját kérelmére történt felmentése alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálatai elismerésül, Szent-István rendem kiskeresztjét díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1895. évi április hó 23-án.

Ferencz József s. k.

Bárá Jósika Sámuel s. k.

A bácskai ég egy fényes csillaga tűnik el szemünk elől. Harmine évi közpálya, tizenöt évi főispánság után Sándor Béla nyugdíjba vonult és a „Zombori Takarékpénztár” igazgatói állását foglalja el.

A bácskai történelem egy fényes fejezete ért véget és ezek a napok ragyogása minden kitüntetésnél szebb emlékei lesznek.

A fejedelmi kegy besugározza a búcsú óráját. A munkatársak, a nagy közönség hálája, elismerése fényes szavakban nyilvánul, hanem azért nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy ennek a fényes pályának nem külső elismerése, hanem az alkotások, mik nevével állanak kapcsolatban, adják meg azt a büszke öntudatot, hogy elmondhassa magáról:

„Non omnis moriar.”

Sokkal is közelebb áll hozzánk ő is, kora is, semhogy jogot vehetnénk magunknak bírálatot mondani róla, a mi ítéletünk csak úgy, mint az ellenfélé, még azon hangulat szülötte, melyet az ily nagyszabású közpálya megteremt. Majd ha a köd, mely a völgyeket betölti, eloszlik, ha nem a kiesínyes pillanatnyi benyomások fogják a tollakat vezetni, akkor fog előttünk igazi fényben feltűnni ennek a bácskai selfmade mannak alakja, a becsületes polgári tevékenység mintaképe.

E pillanatban még az ő személye áll előttünk, kit barát úgy mint ellenbecsül. És midőn a férfikor teljes erejében, hatalma és népszerűsége tetőpontján önként lép vissza azon fényes poleról, hova nem neve, hanem tettei emelték, midőn hivatali pályájának végén bucsút mond azon háznak, hol mint utolsó kezdte és mint első távozik, fájdalomukat ugyan nem hallgathatjuk el és a bucsuzások könnye ezuttal nem convencionalis forma, de megnyugtató hitünk, hogy a miénk marad ő ezentul is, sőt talán még inkább a miénk lesz, ki bárhova is kerül, mindig az elsők közt fog állani. Azért mégis nehezünkre esik távozni látni, nehéz elhinnünk, hogy egy csillag elhagyja az eget és lejő közibénk embernek!

Ha körütekintünk vármegyénken és városunkon, nincs alkotás, melynek minden kövéhez nem az ő neve fűződik. Ha büszkén hivatkozunk gazdasági ügy mint szellemi fejlődésünkre, Sándor Bélát a küzdők közt első sorban látjuk. Szerény, kiesíny volt a vármegye háza, midőn mint kezdő jött oda. Vele együtt nőtt az is, és midőn elhagyja, palotát hagyott el.

Aki a közpályán működik, ki tevékenységét egy nagyobb körnek szenteli, annak el kell készülnie lennie arra, hogy minden egyes lépése bírálat tárgya lesz, hogy minden tettének, minden nyilatkozatának rugóit, indító okait fogják keresni, és ha bár a legnemesebb indoktól vezérelve jár el,

A „BÁCSKA” tárcája.

Sándor Béla.

Sándor Béla Bács-Bodrogh vármegye és Zombor sz. kir. város főispánja, fényes tisztsgérgől lemondott. Letette kezéből önként a hatalmat, a melylyel soha vissza nem élt, az a férfi, kit minden mozgalom élén láttunk, mely e megyének és városnak akár szellemi, akár anyagi jólétét illette, kinek nevét e törvényhatóságok prosperálásától nem tudtuk elválasztani.

Leszállt a főispáni székből, hol közszere-tettől övedzve méltó helye volt. Távozása felett búsul a vármegye közönsége, melynek szolgál-tában három évtizedet töltött el és mindenki, aki szellemét, akaraterejét, buzgalmát, szívének nemes jóságát ismerte és alkotásaiban tisztelni tanulta. Nehéz beletörödni a gondolatba, hogy a szeretett vezér ott hagyja seregét és pihenni vágy. Nehéz beletörödni, de bele kell nyugodnunk, mert elha-tározásán és a tényeken változtatni nem áll ha-talmunkban.

Távozásakor, a búcsú perceiben önkényte-lenül lelki szemünk elé tárul Sándor Béla élet-pályája, mely külső nyilvánulásaiban buzdító példaadás, példaadás, mely fölszítja az igaz, az önzetlen honszeretetnek az ég felé törő lángját. Erdemeknek gazdagságától tündöklő életpálya az övé, mely előtt tisztelettel hajtja meg lobogóját mindenki, aki szívet hord keblében.

Hisz az ő pályafutása — a bajai szerény szülői háztól Bácsország fényes főispáni székéig

egy nyitott könyv, melynek tiszta lapjai a honszeretet lángoló betűivel írvák, a melyekből e vármegye népe szellemi és anyagi jólétének előmozdítását célzó törekvéseit és nemes tetteinek hosszú sorozatát olvashatjuk ki. Könyv, amelyből megtanulhatjuk, miként érez egy igaz, hazafüi szív, minő legyen a közügyek, a szép, nemes és igaz kultusza iránti hő lelkesedés.

Lángbuzgalommal tanult, dolgozott. Hiven szolgálta: „Istent, Királyt, Hazát!” Minden szava, minden tette a kötelességteljesítés, a munka, a szorgalom, az igazságszeretet rendületlen hőst tükrözi vissza, mint a kristálytisztán fakadó cser-mely, mely az eget, mindig csak az eget mutatja, borulatlan kékjében, magasztos fenségében.

Sándor Béla 1843. évben december hó 23-án született Baján. Édes atyja Sándor György a 48 előtti években megyei esküdt, később tábla-bíró, legutóbb pedig árvaszéki ülnök volt. Elemi iskoláit otthon a szülői háznál édes anyjának Hütl Katalinnak gondos nevelése alatt végezte. A gimnázium 8 osztályát szülőhelyén járta végig és ugyanott az 1860. évben lejárt tanév végén az érettségi vizsgálatot is sikerrel megállotta.

Gondtalan évei, a gyermekifjúság eliramló pillanatai azon időre esnek, midőn hazánk egén százados sötét éjszaka után az ébredés hajnala hasadt. Mint gyermek látta e hajnal keltét, mint ifju látta elborulását. Diákévei alatt pedig a bajai, hazafiságáról országsszerte hírneves gimnáziumban a nevelés lelkes bajnokai a honszeretet lángját csak titkon éleszthették az ifjuság szívében. S az akkori ifjuság, melynek kebeléből közéletünk számos kitünősége került ki, hazafüi nagy esz-

mékért lelkesedett, szívében élt a hit, mely szárnyat adott tetterejüknek, hogy a haza fényre derül. Sándor Béla esze, szíve a nagy nemzeti törekvések által áthatott hazafias légkörben fejlődött, midőn milliók ajkáról buzgó imádság kelt „egy jobb kor után!”

Gimnáziumi tanulmányai befejeztével a buda-pesti egyetemen jogásznak iratkozott be és a tanfolyam negyedik évében 1864-ben a bírói, majd nemsokára az államtudományi szigorlatot tette le. Mint végzett jogász a vármegye központi tisztikaránál folyamodott állásért és 1864. évi december hó 21-én vármegyei tisztelbeli al-jegyzőnek neveztetett ki.

Ekkor lépett a közpályára. Hogy erre hiva-tást is érzett és hajlammal is birt bizonyítja az a ritka készség, melylyel pályájára lépett és az a gyors emelkedés, mely osztályrészévé lön. Ezen időtől fogva folyton, megszakítás nélkül a vármegye szolgálatában állott és ekkor vette kez-dét a képességgel karöltve járó szorgalomnak fokrul-fokra való emelkedése. Az ugyszólván év-rendes haladás és egyhangu előléptetések fényes tanbizonyosságai annak, hogy minden tisztét pá-tratlan szorgalommal, ernyedetlen munkássággal töltötte be. Első kineveztetése után alig egy évre 1865. évi december hó 1-én rendes vármegyei aljegyzővé választatott. Hivatalos kötelességeinek pontos és lelkiismeretes teljesítése mellett szor-galmasan tanult, a mit okmányilag bizonyít az, hogy 1866. évi június hó 2-án közügyvéddé, június hó 9-én pedig váltó ügyvéddé képesített.

A következő 1867. évi vármegyei általános tisztújítás alkalmával vármegyei harmadik, 1868.

a névtelen szájak nem fogják megkímélni. És jól esik megemlékezni arról is, hogy Sándor Béla hosszú közpályáján szándékainak, tetteinek nemes rugóit, tiszta forrását senki sem vonta kétségbe. És ha polgártársai tisztelete éveken át igazolta hivatali működését, legfelsőbb Urunk kitüntetésé fényes elégtétel azon támadásokért, melyek személyét céltáblának tartották.

És midőn most új tevékenységi kört választva, a magánéletbe vonul, a vármegye és város polgárainak áldása és jókívánságai kísérik, melyek mindegyikéből kierzik azon tudat, hogy ha Sándor Bélát, a főispánt el is veszítettük, Sándor Béla az ember: szívének egészével a miénk maradt!

A belügyminiszter a főispánhoz.

Perczel Dezső, m. kir. belügyminiszter abból az alkalomból, hogy Ofelsége Sándor Béla volt főispánt a Szent-István rend kiskeresztjével tüntette ki, ezen örvendetes ténnyel a főispánnak a következő meleghangu levélben adta tudomására:

Méltóságos Ur!

Ó Császári és Apostoli Királyi Felsége folyó hó 23-án kelt legfelső elhatározásával Méltóságodnak főispáni állásától saját kérelmére történt felmentése alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálatai elismerésül, a Szent-István rend kiskeresztjét díjmentesen adományozni méltóztatott. Midőn ezen legfelső kitüntetésről Méltóságodat értesítém, s ez alkalomból önzetlen szolgálataitól köszönetet mondok, egyuttal örömemre szolgál kijelenthetni, hogy ezen jól megérdemelt kitüntetés a magam részéről kézséggel mozdítottam elő. Fogadja méltóságod tiszteletem nyilvánítását.

Budapesten, 1895. évi április hó 25-én.

Perczel s. k.

Búcsúzás Sándor Bélától.

Amióta a hivatalos lap Sándor Bélának a főispáni állásától való felmentését és egyuttal a Szent-István renddel való kitüntetését közölte, azóta Sándor Béla lakásán egyik a másiknak adja a kezébe a kilineset.

Amily fájdalmasan esett tisztelőinek és barátainak az, hogy főispáni állásától megválják, ép oly osztatlan örömmel szolgál a királyi kegy kitüntető nyilvánulása.

Méltán és helyesen emelte ki beszédében Schmausz Endre alispán, hogy a tisztikar fájdalmát ez a körülmény enyhíti némileg.

Mi pedig hozzáteszük, hogy e megye közönsége egyformán örül, hogy Sándor Béla, azon évekig tartó megtámadtatások, (hogy ne a „bajsa” szóval éljünk) után megkapta a felségtől a legteljesebb elégtételt.

A királyi kegy és elismerés nyilvánulása adta meg a koronát Sándor Béla működésére, ezzel a ténnyel legfelsőbb szentesítést nyert Sándor Bélának évtizedekre nyúló s e megyére nézve soha el nem évülő sikerekkel teljes, önzetlen és fáradhatlan munkássága.

Büszke lehet Sándor Béla a kitüntetésre, de hasonló büszkeség tölti el a megye közönségét is, amikor látja, hogy azt, akit évtizedeken keresztül a legnagyobb odaadással támogatott, követett — a király és kormánya

évben másod és 1869. évben első aljegyzőnek választott. 1870. évben tiszteletbeli főjegyző lett. Az 1871. évi általános vármegyei tisztújítás alkalmával, majd 1877. évben hasonló alkalommal, mindkét esetben egyhangulag a vármegye főjegyzőjévé választott meg. Majd végre Lovász Mihály alispán halála után 1878. évi szeptember hó 12-én a vármegye közönsége osztatlan bizalmával tisztelte meg és egyhangu lelkesedéssel az alispáni székre ültette.

A mit Sándor Béla, mint vármegyei tisztviselő dolgozott, arról keveset beszélt még ekkor a hír, de annál többet tudtak azok, kik a törvényhatósági közigazgatást ismerik. Csak kevesen vannak, ha egyáltalában vannak, kik a közigazgatási törvények, rendeletek, szabályok, szokások jogok chaotikus tömegében úgy el tudták igazodni, mint tudott ő roppant ismereteivel, gyakorlati tapasztalataival. Tudásánál csak lelkiismeretessége volt nagyobb. Fáradhatatlanul intézte a bonyolult közigazgatás ezernyi ügyeit, pihenést nem ismerve. A közigazgatás terén szaktekintély volt. Fényes tanubizonyosságát adá ennél akkor, midőn a belügyminiszter által 1880. évben megtartott közigazgatási enqueten az állami közigazgatás behozatala és a tisztviselők minősítése mellett felszólalt. Szakszerű beszédei általános föltűnést keltettek.

Kiváló képzettség, helyes ítélet tehetség, önfeledő szorgalom, igazságszeretetérzés volt lelkének szárnya, amelylyel a magasba emelkedett, oly magasra, a hová kevesen jutnak el, a közbecsülésre.

Ez volt erejének forrása, ez titka sikerének.

érdemesnek tartja a bizalom kifejezésének eklatáns nyilvánítására.

De nem is lehetett ez másképp, mert a közügyek őrei tartoztak ezen elégtétel Sándor Bélának.

Ma délelőtt 10 órakor tette meg búcsú tiszteletét a vármegyei központi és járási tisztikar, mely teljes számmal megjelent.

Schmausz Endre alispán a következő mély hatású gyönyörű beszéddel vett búcsút a szeretett főnöktől:

Méltóságos uram!
Sokszor jelentem meg a központi tisztviselőkkel méltóságod színe előtt. Mindannyiszor azért jöttünk, hogy örömlünknek, hálánknak, benső nagyrabecsülésünknek adjunk odaadó kifejezést.

Méltóságod nem volt barátja soha a tisztelgéseknek, ünnepegeknek, de a hányszor megengedte, legnagyobb örömmel ragadtuk meg az alkalmat, hogy azt, a mit szívünk érez, kifejezésre juttassuk.

Ma nemesak a központi tisztikar és az azt kiegészítő kezelő- és segédszemélyzet tagjai, de a távol vidékeken működő tisztársaink is megjelentek, búcsújárásra jöttek ide, mert méltóságodtól, a mi kedves fővezérinktől fájdalmas szívvel búcsút kell vennünk. A mitől rég feltűnik, bekövetkezett, méltóságod fényes állásától való felmentését kérte és ő es. és kir. apostoli Felsége folyó hó 23-án kelt legmagasabb elhatározásával állásától fel is mentette.

Itt vagyunk tehát a váluton, itt vagyunk szívünk fájdalmával, mert most van utóljára szerencsénk méltóságodtól elbúcsúzni; méltóságodnak minden jót megköszönni, hogy bennünket mindig odaadó szeretettel támogatni kegyes volt. (Eljenzés.)

30 év hosszú idő, de tisztelt uraim ennél is hosszabb az az idő, amióta önméltósága a vármegyénél szolgálatba lépett s ezidő alatt oly viszony fejlődött ki közöttünk, melyre mindig szíves örömmel fogunk visszaemlékezni.

Fokról-fokra emelték őt az érdem, fényes tehetsége, tudása, munkabírása, de főképen modora, a melyet minden alkalommal ténykedéseiben kifejezni tudott. Ez emelte őt nemesak tisztársainak nagyrabecsülése, szeretete, hivatalos ténykedéseiben való kiváltsága azon fökig emelték őt, ahonnan a legnagyobb befolyást gyakorolhatta a vármegye közügyeire. És mit tett ő tisztelt uraim, amióta a mi vezérünk? Ő folytonosan a vármegye javán munkálkodott, igazságosan, erélylyel, de egyuttal szeretettel. E vármegye igaz fia volt, de egyuttal barátunk is.

Hová fejlődött a mi közigazgatásunk az ő bölcs vezetése alatt, erről a vármegyei törvényhatóság el fogja mondani ítéletet. Nekünk, akik annyi megpróbáltatásnak voltunk kitéve, ő volt támaszunk. A nemrégiben megejtett vizsgálat is a mi javunkra döntötte el a csatát. Iránta való szeretetünk e tüzpórában csak erősebb lett.

Önméltóságának nagy érdemei vannak. Ezt elismerték az 1883-iki és 1889-iki kitüntetések, de ezt annál világosabbá tette a legutóbbi, midőn legkegyelmesebb felmentése alkalmával az igazság szerint megkapta azt a kitüntetését, a melyhez valamennyien gratulálunk. (Eljenzés.) E kitüntetésnek a batását sohasem fogjuk elfeledni s kérjük önméltóságát, ne hagyjon el bennünket a jövőre se, maradjon ő védőnk és tanácsadónk továbbra is. (Eljenzés.)

Végül fogadja méltóságod ajándékunkat szívesen, amely további működésében naponkint eszébe fogja juttatni egykori tisztikarát. A Mindenható kísérje oltalmával méltóságodat, kedveseivel együtt! Maradjon barátunk továbbra is! Isten éltsen sokáig!

Olyan érzés lepte el e beszéd alatt a jelen volt tisztikart, — mely utóljára járult legelső gyámolítója és pártfogója elé — a mit leírni lehetetlen.

Sándor Béla a meghatottságtól remegő hangon a következőleg válaszolt:

Tekintetes vármegyei tisztikar!

Kedves barátaim!

Keves köztisztviselőnek jut osztályrésztül azon szerencse, hogy közigazgatási pályáját a legalsóbb foktól a

legmagasabbig egy ugyanazon helyen fussa meg, és hogy 30 évig egy ugyanazon testülettel működhessek együtt.

En ezen ritka szerencsében részesültem és hogy ez így van, azt a vármegye közönsége és a magas kormány bizalmán kívül nekem tisztelt barátaim közönbetem, mert a ti jóakaratu, odaadó támogatások és irányomban mindenkor tanusított önzetlen ragaszkodások nélkül már sokkal előbb más pályára léptem volna.

Most, midőn a közszolgálatól már visszaléptem és midőn már mint magán ember állok előttetek, jól esik ezt bálás szívvel konstatálnom és örülnöm, hogy mai megjelenésetekkel alkalmat adtatok nekem, hogy barátságokért, ragaszkodásokért, támogatásokért nekem szívem legmélyéből hálás köszönetet mondhatok.

Búcsút veszek tőletek tisztelt barátaim és különösen te tőled, a közszolgálatom legnehezebb korszakában velem teljes odaadással együtt működő kedves barátom és alispánom; elbúcsúzom tőletek mint főnök és főnököllek benneteket mint olyanokat, kikkel mint közbaros hön szeretett anyamegyénk javára ezután is együtt működni kívánok.

Kérlek benneteket tisztelt barátaim, fogadjatok magatok közé mint egyszerű bajtársat és legyetek meggyőződve, hogy úgy mint eddig, úgy jövőre is a vármegyei tisztikar bennem legjobb barátját, érdekének legbuzgóbb védőjét fogja feltalálni.

Kérlek benneteket felejtsetek el az általam rajtatok netán ejtett sérelmeket, — mert legyetek meggyőződve, hogy az akaratlan nem történt és az leginkább az előttetek nem ismert viszonyok és körülmények következménye volt.

Kérlek benneteket, részesítsétek jóakaratu és odaadó támogatásokban utódomat is, ki bizonyára ép úgy feladatának fogja ismerni a vármegyei tisztikar hajlandóságát és rokonszenvét kinyerni, mint én.

Kérlek benneteket, legyetek a magas kormány intencióinak jövőre is buzgó támogatói; mert higgyétek el nekem, hogy akkor, midőn ezt teszitek, különösen vármegyénkben hazafias tettet cselekesztek.

Kérlek benneteket, hordjátok szíveteken továbbra is hön szeretett anyamegyénk javát és boldogságát: iparkodjatok ezután is a vármegye békéjét és nyugalomát — ha szükséges saját hátrányotokra is — fenntartani; védjétek jövőre is a vármegye lakosságának érdekeit.

Fogadjátok hálás köszönetemet a nekem anyujtott gyönyörű emléktárgyért és legyetek meggyőződve, hogy az nekem közpályám legkedvesebb emlékét fogja képezni.

Végre kérlek tartsatok meg engem szíves barátságokban, melyre mindig büszke voltam és örökké büszke leszek és a mely nekem oly jól esik.

Legyetek mindannyian boldogok!

A város tisztikara d. e. 11 órakor búcsúzott el a főispántól.

Schlagetter Gyula a következő magvas és kitünő beszéddel búcsúzott el Sándor Bélától:

Méltóságos uram!

Azon alkalomból, hogy méltóságod fontos politikai állásától, a főispáni állástól, saját kívánsága folytán és a jól kiérdemelt fejedelmi kegy és közelismerés nyilvánulása mellett megválják, fogadja kegyesen Zombor szab. kir. város tisztikarának búcsú-tiszteletét.

Méltóságoddal azon végtel jár és járt, hogy midőn valamely állást elfoglalt, az embere, az érdekelték, mindig önmaguknak gratuláltak tulajdonképen; s midőn méltóságod ezeltől 15 évvel Zombor szab. kir. város főispánjává is kineveztetett, e város közönsége és különösen tisztikara, és vele mindazok, kik hivatta voltak méltóságod vezetése alatt működni és szolgálni a közügyeket, valójában csak saját jól felfogott érdekeikben örvendtek, mikor méltóságodat örömteljes szívvel üdvözölték állásában; és e tisztikar annyira élénken érzi a kapesot, mely méltóságod személyéhez csatolja, hogy most, midőn méltóságod eddigi állásából annyi sikerekben gazdag, bár többször küzdelemteljes évek után távozik, ezen búcsúzás alkalmával saját sorsunk és jövőnk iránti aggály uralkodik kedélyünkön.

Felcsalagos méltóságod előtt kiemeltem, hogy a tisztelet, a becsülés, a ragaszkodás érzete méltóságod személye iránt sokkal mélyebben gyökerezik bennünkben, semhogy a főispáni székből távozva azon érzetünket

volt, örök emlékü részletei maradnak mindörökké vármegyénk történetének, mert tele vannak lapjai írva a honfi erények dicső emlékeivel. E tizenöt esztendő vármegyénk történetéből elválaszthatatlanul összeforrt Sándor Béla nevével. E tizenöt esztendő története: Sándor Béla dicsősége!

Nem rideg bürokrata főispánja, de valóban jóltevője és büszkesége volt e vármegyének.

Jóltevője, mert fáradott, dolgozott a kormányzatára bizottak jóvoltáért. Ott volt mindenütt, hol a veszélyben erély, izgalomban tapintat, tanácsban bölcsesség, szükségben áldozat kellett. Főispáni állását nem tekinté kizárólag méltóságnak, hanem, híven főispáni székfoglaló beszédében mondot-takhoz, maga is a dolog élére állt és ezáltal a közigazgatás gyorsabb és pontosabb menetéhez nemcsak közvetve, hanem közvetlenül is hozzájárult.

Büszkesége, mert hisz gyermeke. Itt ringatták bölcsőjét, itt játszotta el gyermekjátékait, itt serdült ifjává, itt „sudavit el alsit”. Férfikorában képzettségét itt értékesítette a köz javára. Büszkesége, mert mindenki tisztelte benne az önerejéből magasra emelkedett szorgalmat és tehetséget, a munka igazi arisztokratáját.

Nem lesz érdektelen, ha itt néhány statisztikai adatot sorolunk fel. 1867. óta 167 vármegyei közgyűlés tartatott, a melyek közül csak kettőben nem vett részt. Főispánsága alatt 86 vármegyei közgyűlés volt, és csak egyetlen egy esetben történt az, hogy nem ő volt elnöke. Négy általános országgyűlési választás folyt le főispánsága alatt, az 1881., 1884., 1887. és 1892. évben. Reá nézve az 1887. évi volt a legsikerdu-

magas
ságon
növe
ellen
tiszte
lenség
tette
benső
ból, a
intézi
felism
lom
Köz
kídon
utszel
kemény
bizony
kaina
jelleg
teltes
tamada
méltos
tisztel
alkalm
ismer
intézi,
benne
temben
tavoza
talasni
nem tá
büszke
bucsu
tosag
de közt
teren
gatását
öröme
ralyuu
kegye
ezen ki
kitünt
ki
gitasara
város
A
volt:
A
történi
állasni
tendon
maba
Me
nak, a
odaada
esitni
mindig
mely n
gaslati
A
széni
lendő
dulato
unsitott
mindig
a város
fogva,
kerem
tovább
A
hatóság
A
Cs. és
Pénzüg
hivatal
kara.

magával ne vinné, bárhová távoznék is; hiszen méltóságod már 30 év óta ismert és köztisztelőben folyton növekvő polgára városunknak, 15 év óta felügyelője, ellenőrzője és jóságos vezetője, támogatója ezen városi tisztikarnak; az együttműködés folytonossága és közvetlensége bennünk a jöleső megszokottság érzetét erősítette és ekként természetes azon fájdalmas érzés, mely bensőnkben a válság gondolatára elfogja; mert mi a főispánból, annak szavaiból, tetteiből, még a legdrágább hivatalos intézkedéseiből is, mindenkor kiérezük, mindenkor felismertük a derék embert, a jó embert, kihez a bizalom önkénytelen meleg érzetével voltunk és vagyunk. Közhivatali pályán csak ritka és inkább csak kevésbé kidomborodó egyéniség haladhat végig anélkül, hogy az utszéli tiszke meg ne tépdesse, meg ne vérezze; a sors kemény részvétlenséggel intézett menete méltóságodat is bizonyára többször zavarta legjobb és legtisztább szándékainak kivételében; oly exponált állásban, oly erősen jellegzetes kimagasló alak, mint méltóságod, a balul iteltetés keserűségét el nem kerülhette: de a rosszlelkű támadások alatt bizonyára jól eső vigaszul szolgálhatott méltóságod nemes szívének, a jók becsülése, a jók tisztelete és hiv ragaszkodása mindazoknak, kiknek alkalom adatott méltóságodat közelebbről valóban megismerni.

Ember dolgát, életét az isteni gondviselés akként intézi, hogy a jó a rosszal, az öröm a bánattal váltakozik benne és az élet minden keserűnek megadja vigaszát.

Midőn tehát egyrészt a nagy közönséggel egyetemben igaz fájdalommal és sajnálattal látjuk méltóságod távozását a főispáni székéből, másrészt jogosult a vigasztalanul érzete a fölött, hogy méltóságod azért körülünk nem távozik, hogy városunk lakója, polgára, városunknak büszkesége maradjon a jövőre is. És midőn halás szeretettel bucsuzunk a főispántól, a főnöktől, midőn kérjük méltóságodat, hogy ezután már nem ugyan a hivatali tere, de köztisztviselőre ép oly fontos és határozó társadalmi tere se tagadja meg tőlünk kegyes és hathatós támogatását, midőn egyuttal a becsületessé szíve tanúsíthatlan örömet nyilvánítjuk afölött, hogy öfelsége koronás királyunk méltóságod buzgalmat és hiv munkásságát kegyes volt, mert indokoltak találta a Szent-István rend, ezen kiváló magyar rend adományozásával is újabban kitüntetni és elismerni.

Kivánjuk Istentől, hogy méltóságod családja boldogítására, ami őszinte örömtükrre és Zombor szab. kir. város díszére sokaig éljen.

A bucsuzó főispán válasza körülbelül a következő volt:

„A mi történt, saját akaratom, saját óhajom folytán történt; a saját óhajom és akaratom folytán válok meg állásomtól, mert vágytam már, hogy a köztérén 30 esztendőn át teljesített munka után a magánélet nyugalomába vonulhassak vissza.

Mégis érzékeny bucsut mondok a város tisztikarnak, a mely engem feladatomban teljesítésében mindenkor odaadással támogatott, a mely tisztikart én mindenkor beszállni és tisztelni tudok, mert a tisztikar a város érdekét mindig a szívem viselte, teljes odaadással ápolta és a mely tisztikarnak minden egyes tagja hivatásának magaslatán áll.

Es amikor a köztérén való munkálkodásban bucsut veszünk, csak arra kérem az igen tisztelt urakat, hogy leendő utódom irányában is olyan támogatást és jóindulatot tanúsítsanak, mint amilyent velem szemben tanúsítottak: kérem az urakat, hogy a kormány intencióit mindig jóakarattal fogadják és előmozdítsák, mert ezt a város ép úgy, mint minden törvényhatóság, viszonyainál fogva, nem nélkülözheti a kormány támogatását. És kérem végül az urakat, hogy tartssanak meg engem továbbra is barátságukban.

Sándor Bélánál az egyeseken kívül a következő hatóságok tisztelték:

A vármegyei tisztikara. Zombor városi tisztikara. Cs. és k. hadsereg tisztikara. M. k. honvéd tisztikar. Pénzügyigazgatóság. Tanfelügyelőség. Államépítészeti hivatal. Folyamterméni hivatal. Főgymnázium tanári kara. Kereskedelmi iskola tanári kara.

Az árvizkárosultak érdekében.

A szabályai kerület népszerű országgyűlési képviselője, bajsai Zákó Milán az alsó bácskai árvizkárosultak felségelyezésére a legszélesebb körű s mindenki által csak méltányolható akciót indított meg.

A napokban a miniszterelnöknél és a belügyminiszternél is járt az árvizkárosultak érdekében. Kimerítően ismertette azt az óriási csapást, amely a szegény népet érte s azon kérelemmel járult a miniszterelnök és belügyminiszter elé, hogy ők is siessenek támogatásukkal az inség elhárítására.

A miniszterelnök és a belügyminiszter a legnagyobb sajnálattal értesültek az előttük már különben is ismeretes csapások és pusztítások részleteiről. Mindketten készséggel ígérték meg, hogy a mit csak tőlük el lehet várni s a mit csak megtehetnek, arra részükről Bács megye bizton számíthat.

A belügyminiszter megígérte, hogy a rendelkezésre álló alapról segílyt fog utalványozni; a miniszterelnök pedig azon határozott ígéretet tette, hogy a kormány hajlandó lesz a községek szavatossága Schmausz Endre alispán felterjesztése mellett inségkölesönt adni.

Emellett Zákó Milán Ivánovics Iván képviselőtársával — aki Rudolfsnád árvizkárosultjai érdekében fárad — egy közös kérvényt adott be a képviselőházhoz az iránt, hogy a honatyák szavazzák meg egy napi fizetésüket az árvizkárosultak javára.

Zákó Milán nemes buzgalma és fáradozása dicséretre nem szorul.

A Schmausz Endre alispán által megindított gyűjtés serényen folyik.

Lapunkhoz újabb beérkezett Handler J. Jenő m. kir. építészeti mérnök adománya 30 frt. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

Vármegyei közgyűlés.

Öméltósága Sándor Béla főispán ur lemondásának 6. császári és királyi apostoli Felsége által történt legkegyelmesebb elfogadása következtében, első sorban az e tárgyban érkezett belügyminiszteri leiratnak, ugy öméltósága Sándor Béla ur bucsuzó iratának elintézésére, másodsorban az alább felsorolt időközben beérkezett ügyeknek letárgyalása tekintetéből rendkívüli közgyűlés tartására lévén szükség, azt a folyó évi május hó 7-ik és esetleg a következő napjának reggeli 9 órájára tűzöm ki a vármegyei székház 1-ső emeleti nagytermébe.

Tárgysorozat:

1. Belügyminiszteri intézkedés Sándor Béla főispán ur öméltóságának ezen állásától legkegyelmesebben történt felmentése tárgyában s ennek következtében öméltósága Sándor Béla urnak a vármegye közönségéhez intézett bucsu irata.
2. Belügyminiszteri intézkedés a szabályai közigazgatási járás és a megfelelő járásbírósnak célba vett megszüntetése s Bajmok község jelenlegi törvénykezési beosztásának változatlan fentartása ügyében.
3. Belügyminiszteri intézkedés a vármegyének állami anyakönyvi kerületekre való beosztása tárgyában.
4. A vármegyék segéd- és kezelőszemélyzete által

tartott országos értekezlet elnökségének átirata, a vármegyei segéd- és kezelőszemélyzet anyagi helyzetének javítása érdekében szerkesztett emlékirat partolása tárgyában.

5. Sándor Béla főispán urnak átirata, melyben ifj. Mibályi János közigazgatási lajstromzónak alszámvevővé történt kinevezését tudatja.

6. A vármegye egészségügyi bizottságának a Gara községében felállítani kért önálló gyógyszerész ügyében adott véleményes jelentése.

7. Czinner Ignác zentai lakos által a Zentán felállítani szándékolta kézi zalogkölcson-üzlet számára leendő biztosíték megállapítása.

8. Odry Andor és Zsuzsits Lajos szántovai lakosok felebbezése a Szántova község képviselőtestülete által az ital- és fogyasztási adók mikénti kezelése tárgyában 24/1894. sz. a. hozott határozat ellen.

9. Fonyó Pál és társai ó-becsei lakosoknak felebbezése az Ó-Becsén 1895. évi január 22-én megejtett községi orvosválasztás megsemmisítése iránt.

10. Parabuty község képviselőtestületének határozata a vasúti marharakodó költségeihez való hozzájárulás tárgyában.

11. O Kanizsa község képviselőtestületének határozata a trachomás betegek gyógyítása fejében a községi orvosok részére 420 frt kiutalványozása tárgyában.

12. O Sztapár község képviselőtestületének határozata a községi pénztárnok óvadékkötelezettség alóli felmentése tárgyában s ezen határozat ellen Wlaskalics Péter ó-sztapári lakos által beadott felebbezés.

13. Gyulafalva község képviselőtestületének határozata az aradi jóságigazgatósághoz menesztett küldöttség utiköltségeinek megállapítása tárgyában.

14. O-Becse község képviselőtestületének határozata a szegény iskolás gyermekek segélyezése tárgyában és ezen határozat ellen a gör. kel. szerb egyházközség nevében dr. Vojnovits Áron által benyújtott felebbezés.

15. B-Földvár község képviselőtestületének határozata Putz Albert részére hídfenntartás címen megszavazott összeg tárgyában.

16. Ugyanannak határozata a községi végrehajtó fizetésének felemelése tárgyában és ezen határozat ellen Bottká József bács-földvári lakos által benyújtott felebbezés.

17. Karavukova község képviselőtestületének határozata az előfogatosokkal megkötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

18. O Sztapár község képviselőtestületének határozata az előfogatosokkal megkötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

19. Krusevlya község képviselőtestületének határozata az előfogatosokkal megkötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

20. Feketehegy község képviselőtestületének határozata az előfogatosokkal megkötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

21. Kucura község képviselőtestületének határozata a községi rendőrségi szabályrendelet módosítása tárgyában és ezen határozat ellen a községi rendőrség által benyújtott felebbezés.

22. Jankovác község képviselőtestületének határozata Bálint József községi tanító részére tiszteletdíj megállapítása tárgyában.

23. Petrovoszellő község képviselőtestületének határozata a községi orvosok részére a trachomás betegek gyógykezelése fejében 100—100 frt kiutalványozása tárgyában.

24. O-Becse község képviselőtestületének határozata Türr Antal vármegyei alszámvevőnek adandó jutalomdíj tárgyában.

25. Petrovoszellő község képviselőtestületének határozata Balubzsits János községi kézbesítő kegydíjazása tárgyában.

26. Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata a községi szegények segélyezésére tárgyában.

27. Ugyanannak határozata az esküdtek jutalmazása tárgyában.

28. Ugyanannak határozata a rendőrség létszámának szaporítása tárgyában.

sabb, mert ennél a választásnál a vármegye valamennyi kerületében a szabadelvűpárt jelöltjei kerültek ki mint győztesek a választási urnából.

Általános tisztújítást a vármegyénél kettőt vezetett, 1883. évi december hó 20-án és 1887. évi december hó 19-én. Zombor városában 1886. és 1892. évben, Baján 1892. évben.

A vármegyén kívül még Zombor szab. kir. város főispánja is volt. E város polgára lévén, annak előrehaladását törhetlen erélylyel előmozdította és nem egy üdvös alkotás fogja nevét hirdetni. Zombor város díszei, a kultura tényezői mind-mind érezték áldásos tevékenységét. Közgazdasági és kulturális fejlődésének emelése körül elévülhetetlen érdemeket szerzett. Társadalmában irányadó és döntő szerepet vitt. Polgár volt a szó legnemesebb értelmében és ez a tudat vezette minden tetteiben.

Ő volt lelkes szószólója és támogatója a vármegyei szeretetház eszméjének, mely a közeljövőben megvalósul és ő mozdította elő az uralkodó pár védelme alatt álló vöröskereszt egylet általános elterjedését, a mely tere szerzett érdemeiért öfelsége a királyné 1884. évben sajátkezűleg aláírt elismerő okmányon tüntette ki; az egylet maga pedig 1882. évben központi választmányának tagjává választotta meg.

Az 1886. évben az ő kezdeményezésére a városi parkban rendezett „Jó szív“ ünnepély nagy sikerrel folyt le, a menyiben a jótékonyág oltárára az alkalommal 3333 frt 33 kr folyt be. Lelkes közreműködését a „Jó szív“ egyesület

elnöknője Tisza Kálmáné egy igen meleghangú levélben köszönte meg.

A zombori magyar olvasóköri 1885. év óta elnöke.

1888-ban az ő védnöksége alatt városunkban ipar- és kereskedelmi kiállítás rendeztetett, mely fényes sikerű volt.

Szülvővárosa — Baja — is majdnem négy éven át kormányzatára volt bízva. E város is ügyeinek föllendülését, közhasznú intézményeinek fölvirágzását nagy részben neki köszönheti.

Allása — a kormányynal szemben — bizalmi lévén, természetesen nem maradhatott távol a politikai küzdőtéről. A szabadelvű eszmék és az ezeket megvalósítani törekvő uralkodó szabadelvű pártnak rendületlen híve volt. A politikai tere nagy sikereket ért el, úgy, hogy a szabadelvű párt dominálta a vármegyei választókerületeket. Ezért volt a vesztes ellenzéknek szálla szemében. Vehemens támadásokat intéztek ellene. A vidéki és fővárosi sajtó egy része, mely a tekintélyek kiméletlen ledorongálását tartja főelvének, mindenféle formában támadta, kiméletlenül, ugyszólván folytonosan. De hasztalan, a támadók nyilai visszapattantak a vértől, melyet megacélozott a benső meggyőződés tüze, az igazság hatalma, az eredmények eltagadhatatlan valósága.

A politika terén való működésének legnagyobb érdeme, maradandó emléke az, hogy diadalra tudta vinni e vármegyében a magyar állameszmét.

Hisz e vármegye politikai viszonyai azelőtt kétségbeesztő állapotban voltak. A nemzetiségi izgatások folytán a lakóságot egy végtelennek

látzó úr választotta szét, mely földe azonban Sándor Bélának sikerült — sok fáradságos munka után — a hazafias egyetértés állandó hídját fölépíteni. Erdeme az, hogy most már e vármegyében sehol sincsenek „nemzetiségi program“ alapján választott országgyűlési képviselők. A magyar állameszme dominál mindenfelé. Ennek érvényre emelésében, ha a szükség úgy kívánta, pártját ritkító erélynek adta tanujelét, hogy a nemzetiségi lelkiismeretlen izgatók félve vonultak vissza. Valóságos villámhárító volt, mely a magyar állameszme körül erőteljes nyugalmat tudott állandósítani. Az ő aranytiszta magyarsága mindig talpon állt a magyar nemzetiség szolgálatára és a magyar állameszmének rendíthetetlen harcosa hű öre volt.

Természetes, hogy ennyi érdem nem maradhatott homályban. A kormány bizalma személye iránt, mely tizenöt éven át, dacára az ellenzéki pártok csatakiáltásainak, változatlan maradt. E mellett a királyi kegy is megemlékezett róla, ott díszleveg keblén a Lipótrend lovagkeresztje (most már a Szent-Istvánrend keresztje is). A r. kath. egyház feje, XIII. Leo pápa is kitüntette a Szent-Gergely rendjel adományozásával.

Mind megannyi külső elismerései nagy érdemeinek!

A kormányzatára bízott törvényhatóságok tisztviselői szívének jóságát, atyai gondoskodását sohasem feledhetik és hálával gondolnak rá. Szerette tisztviselőit, „igaz jó barátjuk“ volt, előmozdította előhaladásukat és sok alkalommal emlegette büszkén azt, hogy a tisztviselői kar ke-

29. Zsabya község képviselőtestületének határozata a közlegelő egy részének felszántása tárgyában.
30. Monostorszegi község képviselőtestületének határozata az ezredéves kiállításán résztvevő iparosok segélyezése tárgyában.
31. Új-Futak község képviselőtestületének határozata Leiszter József tanító fizetésének felemelése tárgyában.
32. Piros község képviselőtestületének határozata az előfogatosokkal megkötött szerződés jóváhagyása tárgyában.
33. Kucra község képviselőtestületének határozata a község tulajdonát képező regálé kártalanítási kötvény eladása tárgyában.
34. Vaskút község képviselőtestületének határozata a községi rendőrök fizetésének leszállítása tárgyában.
35. O-Sztopár község képviselőtestületének határozata az iskolaalapadások nyilvánosítása tárgyában.
36. Apatin község képviselőtestületének határozata a járási bíróság börtönök berendezése tárgyában.
37. O-Morovica község képviselőtestületének határozata egy másodikrónki állás rendszeresítése tárgyában és ezen határozat ellen Kunszabó Antal által benyújtott felelőbeadás.
38. Apatin község képviselőtestületének határozata a községi bikaállomány szükséges felszerelések beszerzése tárgyában.
39. O-Sztopár község képviselőtestületének határozata Antits Mladen segélyezése tárgyában.
40. Közigazgatási bizottság átirata néhány tagjának igazolatlan elmaradása tárgyában.
41. Csupor Gyula főszolgabíró előterjesztése Ovezin Mladen és Vlavits Tósa rendőrök megjutalmazása tárgyában.
42. Apatin község képviselőtestületének határozata moesár-terület eladása tárgyában.
43. Ugyanannak határozata a temető kibővítése szempontjából szükséges földterület megvétele tárgyában.
44. Ugyanannak határozata tenyészbikák beszerzése tárgyában.
45. Prgl.-Szt-Iván község képviselőtestületének határozata a tanköteles gyermekekől beszédendő 15 krnyi nyugdíjjáruléknak a községi pénztárból leendő megfizetése tárgyában.
46. O-Sztopár község képviselőtestületének határozata Csaszter Antal községi adójának visszatérítése tárgyában.
47. Zenta város képviselőtestületének határozata pásztorfogadás tárgyában, ugy az ellen Matuz György és Papp Imre s társai által beadott felelőbeadás.
48. Ugyanannak kérvénye a libalegelői házhelyek eladásáról felvett jegyzőkönyv jóváhagyása tárgyában.
49. Almás község képviselőtestületének határozata a nyomásos gazdálkodás, legelőrendtartás tárgyában.
50. Ugyanazon tárgyban O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata s az ellen Apró János és társai által beadott felelőbeadás.
51. Szántóva község képviselőtestületének határozata a regálé-kezelés tárgyában és az ellen Prodán Jakab és társa által beadott felelőbeadás.
52. Uj-Palanka község képviselőtestületének határozata tandíj behozatala tárgyában.
53. O-Beese község képviselőtestületének határozata a fogyasztási adó kezelő és ellenőrök jutalmazása tárgyában.
54. Apatin község képviselőtestületének határozata dr. Gräber Lajos ügyvéd jutalomdíja tárgyában.
55. Kupuszná község képviselőtestületének határozata remanentiális földek egy részének eladása tárgyában.
56. O-Beese község képviselőtestületének határozata Popovics Simon jegyző lakbérének felemelése tárgyában.
57. Petrovoscello község képviselőtestületének határozata két szülész női állás rendszeresítése tárgyában.
58. O-Beese, Kulpin, Filipova 1890., Gajdobra, Apatin, O-Beese, Keresztur, O-Sztopár, Goszpodince 1893., Tevarisova 1892. évi közpénztári számadása és Zenta város 1895. évi költségvetése.

Zomborban, 1895. évi április hó 29-én.

Schmausz Endre,
alispán.

beléből nőtt ki. Mint ember kegyes és jóságos volt. Béketűrővel végig hallgatta mindenki panasztát és segített mindenki baján, ha tehette. Életmódjában egyszerű, családja körében szeretetteljes és önfeláldozó, magához mindig hű, sohasem következtelen, mindenkor megbízható volt. A hálás elismerés soha ki nem alvó áldozat lángjával tartja fenn e vármegye népe az irányában szerzett nagy érdemek dicső emlékét.

Hálás szívvel válunk meg tőle lelkünkben azon reménnyel, hogy csak a főispán vonul vissza, de nem Sándor Béla, kitől a társadalom ezután is sokat kér és bizva sokat vár.

E vármegye lakói valamennyien köszönetet mondanak szívükben eredménydús működéséért és mint igazi jótevőjükkre, kit mindig a köz java és érdeke vezérelt, hálával, áldással gondolnak.

Igen! Köszönettel és hálával tekintünk vissza a múltba, mely neki dicsőséget és nekünk jótéményeket termelt és igaz szívvél kívánjuk, hogy az anyamegyénk szolgálatában eltöltött három évtized munkája után jól megérdemelt nyugalmat, tegye boldoggá e vármegye közönségének osztatlan szeretete és a teljesített nagy munka dicsőséges emlékezetét!

Don Carlos.

Ujdonságok.

Kinevezés. Dr. Hopf János főkapitányi nagyprepost drévisi püspökké lett kinevezve.

Kinevezés. Ófelsége a király az Ujvidéken utjonnan rendszeresített második járásbírói állásra Csemege Imre dettai aljárásbírót nevezte ki.

Uj kamarás. A király báró Podmaniczky Endre Baján állomásozó 4. honvédlétszám-vezetői főhadnagynak a cs. és kir. kamarási méltóságot adományozta.

Áthelyezés. Wolfinaui Wolf Attila, apatini erdőhivatali számtiszt, saját kérelmére a kolozsvári erdőhivatalhoz lett áthelyezve.

Sándor Béla bucsuja. A mint értesülünk, Sándor Béla főispánnak bucsuzása alkalmából egy a vármegye, valamint kir. város törvényhatósági bizottsága május 7-én rendkívüli közgyűlést fog tartani. Ezen közgyűlés napján a törvényhatósági bizottságok tagjai a távozó főispán tiszteletére a „Vadászkürt” szálló dísztermeiben közös ebédet (bankett) fognak rendezni 3 frtos terítéssel. E bankettre a vidéki bizottsági tagok folyó évi május hó 4-ig a járási főszolgabíróknál jelentkezhetnek, a kik az aláírások vagy jelentkezések elfogadására szíveségből vállalkoztak. A jelzett határidőn túl jelentkezők részére — tudunkkal — hely nem biztosítható. Zomborban aláírási ívek a rendező bizottság tagjainál dr. Gertinger Pál, dr. Grünner Samu, Poppovits Sebő és Városy László uraknál vannak.

Májusi csillaghullás. Ófelsége kinevezése folytán folyó év május hó elseji rangsorozattal a cs. és kir. 23. számú gyalogezrednél a következő előléptések történtek: Laban Rezső az ezred eddigi parancsnoka a harmadik hegyi dandárparancsnokává nevezetett ki. Helyébe Aufferberg Mór lovag lett ezredünk parancsnokává kinevezve. Dworzák József alezredes az első zászlóalj parancsnoka ezredessé lépett elő. Pöll Béla alezredes lett. Dicht Adolf a Zomborban állomásozó harmadik zászlóalj 12 ik századának parancsnoka ör-naggyá lett előléptetve, kinek ófelsége ez alkalommal buzgó szolgálatáért legfelsőbb elismerését nyilvánította ki. Somogyi Károly főhadnagy századossá, Konetka Ferenc és Martiusz Gusztáv tiszthelyettesek hadnagyokká léptettek elő. — A 6 ik honvédlétszám Tolmács István főhadnagy századossá, Klein Bernát hadnagy főhadnaggyá lépett elő.

Elhalasztott műkedvelői előadás. A zombori Toth Kálmán-körnek május hó 4-re hirdetett műkedvelői előadása el lett halasztva. A „Cifra nyomorúság”-ot ugyanis a bácsmegeyi árvízkarosultak javára fogja a Toth-kör színter hozni, két nemzeti színházi előkelő művészzel. Mihályi Károly és Dezső József, a nemzeti színház tagjai le fognak jönni s a darabban fellépnek, az előbbi Bálnai Gusztáv, az utóbbi pedig Mádi Simi szerepében. A két kitűnő művész közreműködését már megígérté, 4-re azonban nem jöhetnek le. Ez okból lett az előadás elhalasztva. Az előadás napja még nincs meghatározva, valószínű azonban, hogy május hó 10-én kerül a Cifra nyomorúság színter. Előre is felhívjuk közönségünk figyelmét az érdekes előadásra.

Esküvő. Mint mult számunkban említettük, Szabó Imre, kir. törvényszéki albiró ma d. u. 5 órakor esküszik örök hűségét Okoliesny Margit kisasszonynak. Násznapok: a menyasszony részéről Tabódi József es. és kir. kamarás, budapesti adófelügyelő; a vőlegény részéről Mayer Károly zombori kir. alügyész; koszorúalányok: Raisz Ilonka k. a., (vőfely Weber Ferenc kir. aljárásbíró) és Szabó Katica k. a., (vőfely Kleiner Lajos tb. szolgabíró.)

Dalárdai közgyűlés. A zombori kaszinó-egyleti dalárda folyó hó 28-án d. e. 11 órakor rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés egyetlen tárgyat egy választmányi tagsági állásnak betöltése képezte. Egyhanglány dr. Horváth Ákos lett megválasztva, a kit egyúttal tb. karnaggyá is megválasztottak. Napirend előtt Pribil Ernő elnök szép szavakban emlékezett meg Kekezovits Hermin volt tagtársáról, a kit a halál kérelhetlenül olyan ifjan ragadott ki az élok sorából. A közgyűlés részvétet jegyzőkönyvileg is megörökítette.

Kegyuri bizottsági ügyész. Zombor város kegyuri bizottsága a folyó hó 28-án, vasárnap délelőtt tartott ülésén ügyészévé Paul Kálmán zombori ügyvédet választotta meg.

Esküvő. Fényes esküvő folyt le folyó hó 22-én d. e. 11 órakor a budapesti ferencvárosi templomban, melyben György Sándor, Törökbalint jegyzője, örök hűséget esküdött Schimpl Klementinnek, özv. Schimpl Károlyné kedves leányának.

Halálozás. Megrendítő csapás érte folyó hó 27-én özv. Kekezovits szül. Trischler Emmát és családját. Szép és ifju, alig 18 éves leánya, Kekezovits Hermína rövid 10 napi szenvedés után elhunyt. Mindenkit megrendített a csapás, aki csak ismerte az erős, viruló egészségű leányt. Temetése folyó hó 29-én d. e. 10 órakor ment végbe; ugyanakkor tartatott meg a róm. kath. templomban a gyász-istentisztelet is. A temetésen, deacára a rossz időjárásnak, nagyszámu közönség vett részt; mindenki igaz részvéttel és őszinte sajnálattal igyekezett a mélyen sujtott család fájdalmát enyhíteni. A zombori kaszinó-egyleti dalárda, melynek az elhunyt egyik buzgó tagja volt, koszorút helyezett a koporsóra s a temetésen testületileg jelenvén meg, egy a halottas házban a beszentelésekről, mint pedig a temetőben gyászolt énekelt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Kekezovits szül. Trischler Emma a saját, valamint gyermekei Feries Klementina és Jenő, továbbá alulirt rokonai nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják forrón szeretett gyermeke, illetve testvérük Kekezovits Hermínának folyó évi április hó 27-én esti 7 és fél órakor életének 18-ik évében, agybártyalob következtében történt gyászos elhunytát. A felejtethen drága halott földi maradványai folyó év és hó 29-én délelőtt fél 10 órakor fognak a gyászházban (apatini-ut 667. sz. a.) beszenteltetni és a római kath. templomban 10 órakor tartandó gyász-szentmise áldozathoz vitetni, honnan a gyászmise végeztével a szent Rókus sarkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Zomborban, 1895. évi április hó 28-án. Legyen nyugalma csendes! Emléke áldott! Özv. Vundszám szül. Kekezovits Kornélia, özv. Nagy szül. Kekezovits Antónia, özv. Kekezovits szül. Trischler Jozefa, Molnár Istvánné szül. Trischler Anna, özv. Esztergamy szül. Trischler Hermin, Kovácsy Kálmánné szül. Trischler Vilma, nagyapnénjei Molnár István, Kovácsy Kálmán, nagybátyjai.

Emlék Sándor Bélának. A vármegyei tisztikar a mai bucsu alkalmából egy teljes íróasztal felszerelést nyújtott át a távozó főispánnak masszív oxidált ezüstsől. A tintatartó középhelyén a vármegye védszentjének Szent-Pálnak miniatúr szobrocskája áll, melyet maga birneves szobrászunk Strobl Alajos mintázott. Az egész felszerelés minden darabja az ötvösség egy-egy remeke, a mely a kiállító cég Granichstäden testvéreknek dícséretére válik. A szobrocska alatt a következő ajánlás olvasható: „Méltóságos Sándor Béla főispán emlékkülhálás szívvél Bács-Bodrodrog vármegye tisztikara. 1895.” Minden darab a főispán családi cimérével van ellátva.

A vadászati jog bérbeadása. Zombor sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy az 1883. évi XX. t. e. 2. §-ban foglalt földbirtokok kivételével a város egész területén gyakorlandó vadászati jog a folyó 1895. évi augusztus hó 1-től számítandó egymásután hat évre nyilvános szöbeli és zárt ajánlati árverés útján folyó évi május hó 19. napján délelőtti 10 órakor fog a városháza tanácstermében bérbeadni. Az árverési feltételek Vukicsévits Péter tanácsnok hivatali helyiségében a hivatalos órák tartama alatt betekinthetők.

Adakozások az országos díjnyokegyesület részére. Szabó Imre zombori kir. tiszéki albiró 1 frt, dr. Sági orvos 2 frt, Széchenyi Tamás kulai főszolgabíró 1 frt, Seregi ügyvéd 1 frt, összesen 5 frt. Zomborban, 1895. évi április 27-én. Demetrovits Emil, elnöki kiadó.

Színészet Ujvidéken. Halmay Imre színársulata Ujvidéken május hó 4-én kezdi meg előadásainak sorozatát a „Kis alamuszi”-val.

A kis Robinson. Mészáros János még csak alig 10 éves fiu és már a vándorlást vágy felebredt benne. Még mult pénteken eltűnt Ó-Becseről a szülei háztól és csak kedden találták rá Moholon. Előbb elgyalogolt a szép tavaszi időben Petrovoscellóra, ahol rokonuk van s azt hazudta, hogy elküldték megtudandó hogyletüket. Nagynénje még megsajnálta, hogy gyalog jött s 10 krt adott neki, hogy zónazzék haza a vonattal, de a Janosi gyerek e helyett utnak indult és elment Moholra gyalog egy ismerőstől, ahol azonban már keresésére indult anyja megtalálta és a kis szökevényt hazavitte magával.

Igazságügyi palota Ujvidéken. Ujvidéken — mint értesülünk — egy igazságügyi palota építése valószínűleg be fog következni. Az állam a várostól között most folynak a tárgyalások. Az állam a várostól hozzájárulásképp a telken kívül 10,000 frtot kér.

Az orvadász sorsa. Baron Jakab apatini 33 éves, családos, jobb módú földmives — ki mint régi orvadász ismeretes — folyó hó 27-én reggel két kocsiával az ugynevezett Kandlea nevű földjére szántani ment s vadászfegyverét is magával vitte a kocsin golyóval megtöltve. A fegyverre ráakarta ekéjét s midőn azt a helyszínre érve learkarta hűzni kocsijáról, a fegyver mindkét esőve elsült s az egyik golyó combján keresztül hatolt. A lövések a másik kocsihoz kötött két lovat is megsebesítettek. A szerencsétlen embert kocsiisa hazaszállította, azonban a jelentékeny vérvesztés által a mintegy 2 órai ut alatt olyannyira elgyengült, hogy hazaérve, már csak néhány szót mondott s rövid időre reá meghalt.

Gyilkosság. Szent Tamason a mult heten Theodorovits Döme szent-tamási birtokost, volt ottani községi jegyzőt a fúteán, két ház távolságra a csendőrlaktanyától, meggyilkolták. A rémes dolog híre még aznap éjjel nagy izgalmat keltett a községben, ahol azonnal nyomozni kezdtek az ismeretlen tettesek után. A gyanu eddig, mint tudósítónk jelenti, egy rendőre irányul. Ez a rendőr az, aki a gyilkosságról először jelentést tett. A neve Gavanszky Pité. Sulyos gyanuokok miatt tartóztatták le a csendőrök.

Tőkekamat- és járadékadó. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a m. kir. pénzügyigazgatóság által 1895 évre megállapított tőkekamat- és járadékadó kivetési lajstrom az 1883. évi 44. t. e. 18. §-a értelmében s egymásután következő napon át, vagyis 1895. évi április hó 29-étől kezdve május hó 6-ig bezárólag betekinthetős végett a város adóügyi osztályánál közzemlére kitétetik azon figyelemzettel, hogy ezen adó nem kivetése ellen: a) azon adózók, kik a kivetési lajstromban tárgyalt adó nemmel már a mult évben megtróva voltak, a lajstrom közzétételét követő 15 nap alatt; b) azon adózók pedig, kik a kivetési lajstromban megállapított adóval most első ízben rovtattak meg, adótarozásuknak az adókönyvecskében történt bejegyzését követő 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz felelbevezhetnek. A felelbeadások a zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál nyújthatók be. Elkésve benyújtott felelbeadások a fent idézett törvény-cikk értelmében tekintetbe vétetni nem fognak.

Esküvő. Vermes Béla, Szabadka város II-ik kerületének országgyűlési képviselője, ma esküszik örök hűséget bajsai Vojnich Jerne kisasszonynak, özv. bajsai Vojnich Jakabné leányának.

Himlőoltás. Figyelmébe ajánljuk a szülőknek, hogy dr. Poppovits István városi orvos, f. évi május hó 5-én kezdi meg a himlőoltást a városi kórházban. Az oltások naponként d. u. 3 órakor kezdődnek.

Tagosítás Bajmokon. Bajmokon a határozatosítást a napokban tartott képviselőtestületi közgyűlésen a gazdák nagy többséggel megszavazták. Az eredmény ellen — mint értesülünk — felelbeadést adtak be.

Himen. Haraszi Gyula ujvidéki néptanító jegyett váltott Glogger-Chollet Lujza kisasszonnyal.

Toivaj segéd. Fischer Sándor ujvidéki kereskedő üzletében volt alkalmazva Ivkovics Dobroszláv kereskedő-segéd. Az üzlettulajdonos régóta gyanuba vette, hogy kisebb értékes tárgyakat lov Ivkovics s gyanuját közölte is a rendőrséggel. A rendőrség egyik polgári biztosát küldötte ki, aki barátságos kötétt Ivkovitsal s kicsalta ennek titkát. Egész magazin szípkát, szelencét stb. értékesebb tárgyakat találtak nála, amik így azután visszakérültek gazdájához, Ivkovics pedig az ügyészséghez.

Kifogott hulla. A Beczte körül mult kedden egy feloszlásnak indult férfi haltestét fogták ki. Egyike volt ez azon szerencsétleneknek, kik pár hét előtt az ó-kanizsai hajóhidról a Tiszába estek. Ó-kanizsáról érkezett hozzátartozói benne Apró Mátýásra ismertek. Felesége és árvának kesergő bánata között helyezték Zentán örök nyugalomra.

Sz
„Kömvie
egy baj
és elki
híven k
bujtoga

El
váltott
kisassz

Ha
fogalko
hat hóna
ember,
geben e
külön h
nap el
hogy o
vissza,
bucszás
is ellát
hazamer
többet.
de tudat
nem tüt
hónap-h
örögnek
lát haza
otthon v
tavasz c
tavasz c
építésé
munkás
nehez, k
Később r
padlásár
szintén
tavollett
mindent
remséges
rendán a
iszonyu
előjárás
valószínű
de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de tudat
nem tüt
hónap-h
örögnek
lát haza
otthon v

tavasz c
tavasz c
építésé
munkás
nehez, k

Később r
padlásár
szintén
tavollett
mindent

remséges
rendán a
iszonyu
előjárás
valószínű

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

de hogy
lehetetlen
dozata Sz
deríteni.

Szocializmus Baján. Baján a múlt héten a „Kömvés” című szocialista lapból 10 példányt küldtek egy bajai kömvés mester címére, de a bajai rendőrség még az érkezés napján elkobozta mind a tíz példányt és elküldte az illetékes hatóságokhoz. Az igazsághoz híven konstatálnunk kell, hogy kömvésaink a „Kömvés” bujtogató cikkeit kinevezték.

Eljegyzés. Engel Dávid zentai kereskedő jegyet váltott Horváth Ignác gyári hivatalnok leányával, Tini kisasszonnyal, Győrött.

Hat hónapig felakasztva. Különös eset foglalkoztatja Szenttamás lakosságát. Ezelőtt mint egy hat hónappal történt, hogy Szkröblija Milos öreg szerb ember, aki pár év előtt elvesztvén feleségét, özvegyében egyedül élt saját házában, két házas fiától, kik külön háztartásban éltek, azzal bucsuzott el, hogy másnap el fog utazni leányához, aki Belgrádban van férjhez, hogy ott töltsen el a telet s majd csak nyárra jön ismét vissza, hogy kis gazdaságát kezelje. A fiúknak az elbucuzás nem tűnt fel, mert az öreg Szkröblija máskor is ellátogatott távol levő leányához. Az öreg este felé hazament s magára zárta a házat, azután nem látták többet. A szomszédok másnap zárva találták a házat, de tudták, hogy az öreg szomszéd Belgrádba készült és nem tűnt fel neki a csendes ház. Telt hét-hét után, hónap-hónap után. A fiúk sokszor emlegették, hogy az öregnek bizonyosan valami jól megy a dolga, hogy nem lát haza felé és még csak hírt sem ad. Pedig az öreg otthon volt. A bezárt háznak csendes lakója. S csak a tavasz emelte le a fátyolt a titokzatos eseményről. A tavasz nyitásával a zárt ház szomszédja, házának újra építéséhez fogott s a múlt héten, amint dolgoztak a munkásoknak is, meg az arra járóknak is feltűnt az a nehéz, kellemetlen szag, amely a közel környéket uralta. Később rájöttek, hogy az a szag az üresnek vélt ház padlásáról jő. Figyelmeztették erre a két fiút, akik szintén nyugtalanodni kezdtek atyjuk oly hosszú távolléte miatt s felnyitatták a házat. A szobákban minden rendben találtak. Fölmentek a padlásra, ahol rémséges kép tárult a nézők elé. Az öreg ember a gerendán akasztva csüngött, a feloszlásnak indult tetem iszonyu büzt terjesztve. Az esetről jelentést tettek az előjáróságnak, amely a helyszínén megjelent. Az öreg valószínű, hogy életuntágból öngyilkosságot követett el, de hogy mi vitte rá az öreget, gyanítani sem lehet. Nem lehetetlen azonban, hogy esetleg valami büntetésnek áldozata Szkröblija. A vizsgálat lesz hivatalos a valót kideríteni.

Egy gyermeköléssel vádolt anya felmentése. Folyó hó 24 én tárgyalta a szabadkai kir. törvényszék Kollár Török Julia palicsi lakos bűntudját, ki azzal volt vádolva, hogy 1894. okt. 7-én szült törvénytelen gyermekét mindjárt a születése után megfojtotta és azután titokban a hullát elásta. Tette kiderült. Az orvosi boncjegyzőkönyv konstatálta, hogy a gyermek élve született s halálát fulladás okozta. Konstatálta a boncjegyzőkönyv azt is, hogy a hulla nyakán véraláfutási foltok voltak, melyek a fojtogató kéznj nyomainak felelnek meg. Vádlott beismerte, hogy a gyermeket ő ásta el, miután látta, hogy az halott, de tagadta, hogy a gyermeket ő fojtotta meg s önkívületi állapotára hivatkozva nem tudta okát adni, hogy gyermeke halála miként következett be. A vádhatóságot képviselő dr. Sárkány Lajos kir. alügyész alapos vádbeszédben a boncjegyzőkönyvre s más egyéb terhelő adatokra hivatkozva a gyermekölés büntetését vádlott ellen bebizonyítottak iparkodott kimutatni s vádlottat ennek megfelelő büntetéssel kérte sújtani. A kir. törvényszék dr. Fárnek Dezső védbeszéde után tanácskozássra vonult vissza s vádlottat a gyermekölés büntetésének vádjára és következményei alól teljesen felmentette.

Monstre-sajtóper. Igen érdekes sajtóper fog nemskára a budapesti sajtóbiróság tárgyalni. A per érdekességét nagyban fokozza azon körülmény, hogy az egyik sértett fél a szegedi kir. ítélőtábla. A monstre-sajtóper tárgyát a következő eset képezi: Kulán hetek óta több ívre terjedő nyomtatvány forog közökben Dosztig József, Blancez Miklós, mint a kulai urbérek volt alapítványa kezelő bizottsági tagjai és 360 kulai lakos aláírásával, melyben az elsőfokú bíróságok, a szegedi kir. ítélőtábla és Vaally István, mint a kulai urbérek meghatalmazottak elnöke ellen több rendbeli sértő kitétel foglaltatik. Ezek miatt Vaally István a sajtóper a nyomtatványon foglalt valamennyi aláíró ellen becsületsértés s rágalalmazás címén a budapesti delegált sajtóbiróságnál megindította. A bíróság elleni sértések miatt pedig az igazságügyi minisztérium utasítására a szegedi kir. főtgyérség szintén sajtó ügyi főljelentést adott a budapesti sajtóbirósághoz. E perben 360 egyén fog vádlottként szerepelni s valamennyi be lesz idézve. A nyomdatulajdonos Berkovits Márk már a kulai kir. járásbíró útján ki is hallgattatott ez ügyben. A nyomtatványokon első aláíróként Dosztig József szerepel, mi arra mutat, hogy a sajtóbiróság előtt ő fogja a szerzőséget elvállalni.

A városi könyvtár közgyűlése.

Vasárnap, április hó 28-án délelőtt 10 órakor a városi kisebb tanácstermében tartotta évi beszámoló közgyűlést a városi könyvtár. Dacára a szakadó esőnek, a tagok oly nagy számban jelentek meg, hogy ily népes közgyűlés ember emlékezett óta nem tartatott. Mi csak örömmre adhat okot; maga a közgyűlés lefolyása is oly élénk volt, mi csak arról tesz tanuságot, hogy közönségünk érdeklődése napról-napra fokozódik.

A közgyűlés lefolyásáról a következőkben számolunk be: Grosschmid Gábor a városi könyvtár érdemes elnöke üdvözli a szépszámban megjelent tagokat s örömeinek ad kifejezést, hogy a tagok ily nagy számban való megjelenésükkel érdeklődésüknek adnak kifejezést. A megnyitó beszéd után felszólítja az egylet igazgatóját, Falcione Nándor drt, hogy évi jelentését terjessze be.

Falcione igazgató nagy gondnal készítet előterjesztéséből a következőket emeljük ki: „Mindenekelőtt fájdalommal kell megemlékeznem azon veszteségekről, melyek egyletünket a múlt évben érték; meghalt Zsuffa Vince, ki mintegy 15 év előtt a könyvtárt újból rendezte, a könyvjegyzéket és a törzskönyvet összeállította és azóta mint könyvtárnok működött dícséretes buzgalommal. Elvesztettük Esztergamy Károlyt is, ki mint a számvizsgáló bizottság tagja számos éveken át lelkiismeretesen vizsgálta meg évenként számadásainkat. Áldás emléktükre!”

Ami a könyvtár szaporodását illeti, a következőket említjük a jelentésből. Beszerzetetett összesen 360 mű, 469 kötetben. És pedig szépirodalmi 257 mű 339 kötetben. 103 mű 130 kötetben pedig különféle tudományos és történelmi munka. Magyar nyelvű 247 munka 312 kötetben; 95 német munka 146 kötetben; szerb nyelvű munka 16 és pedig 18 kötetben; francia 2 mű 2 kötetben. Ajándék útján is szaporodott könyvtárunk és pedig Zombor város közönségétől Jókai Mór összes műveinek nemzeti diszkiadásából az első 20 kötet. A jelentés ezen pontjánál élénk éljenzéssel adott kifejezést a közgyűlés a szép és nemes ajándékkért. Továbbá Ambrozovits Gyula ur (3 k.) és Dalmay Béla ur (1 k.) ajándékaikkal gazdagíták a könyvtárt. A könyvtár jelenlegi állása a következő: 2835 magyar 4583 kötetben; 12,350 német 20,930 kötetben; 1647 szerb; francia, latin 2854 kötetben. Van tehát összesen 16,832 mű 28,358 kötetben. Az elmúlt évben volt 158 rendes tag, ebből 12 vidéki és 19 havi tag. A könyvtár-vagyron készpénzben 1897 frt és 3 kr.

Jelenti az igazgató, hogy Heiszler Ferenc, ki 1865. évi augusztus hó 16-tól kezdve máig, tehát 30 éven át a könyvtárkezelői állást ritka lelkiismeretességgel és rendkívüli pontossággal töltötte be, szemci gyengesége miatt állását augusztus hó végén elhagyja; minthogy pedig az alapszabályok ezen állás mikénti betöltéséről nem intézkednek, kéri a közgyűlést, hogy az egylet választmányt ezen ügynek elintézésével bizza meg. — Ezen jelentés tudomásul vétetett és a számvizsgáló bizottság jelentése után az igazgatónak és pénztárosnak a közgyűlés a felmentést megadta. A jövő évi költségvetés 1230 frtban állapított meg.

A tárgysorozatban a tisztújítás következett és az elnök az összes tisztikar nevében lemondott, mire titkos szavazás vette kezdetét. Az urnából az eddigi tisztikar névsora jött ki azon változtatással, hogy a b. e. Zsuffa helyett Roediger Lajos választott meg könyvtárosnak.

Az indítványok kerltvén sorra, jelentkezett Pataj Sándor dr., ki a következő indítványt nyújtotta be írásban: „Indítványozom, hogy a városi könyvtár egyesület irodalmi téren kifejtendő működését kezdjen, és ezen célra külön bizottság útján állapítsa meg, hogy e működés miképen olvasható be az alapszabályokba, és esetleg szükséges-e az alapszabályok megváltoztatása.”

Az itt jelzett indítvány hosszabb eszmecsere adott alkalmat, de minden felszólaló az indítvány ellen volt, ebből az indítvány sorsa is következtethető.

Több felszólalások történtek és pedig: Vadas dr., Gertinger dr., Dömötör, Buday és Bárczi részéről. — A mely felszólalások közt egy a közgyűlés méltó megbotránkozását keltette. Ugyanis Bárczi tagtárs ama panaszt jelentette, hogy a könyvekbe olyan befirkalások történek, melyeket ha ide leírnánk, még a papíros is elpirulna. Ezen panaszt más tagok is erősítették. Nem egy könyv van, melyek ily módon tönkre vannak téve. Az olvasóközönségnek saját érdekében áll, hogy már a kik ilyeneket firkálni szoktak, attól tartózkodjanak, mert ezen könyvek mint közvagyon közös gondozást és megbecsülést követelnek.

Még néhány megjegyzések tétele után az elnök a gyűlést feloszlatta, a megjelent tagoknak pedig szíves köszönetet mondott.

CSARNOK.

ÉLETRAJZOM. *)

Kevés polgárnak jut az a szerencse, hogy nép-szerűsége diszköntösét egész életében szeplőtlenül megörizze.

Ily szerencsés ember Czorda Bódog, kit az aura populario még folyvást emel. Themis istennőt pedig nagyon nehez kedve szerint szolgálja, mert vagy az istennőt sérti meg tömjén füstjével, vagy a forumot.

1861. óta kísértem szerencséje kerekét, de ma is a régi vágásban forog anélkül, hogy az igazságot eltíporta, vagy meggyőződését áruba bocsátotta volna.

Hálatalanság vádjára nélkül, az ő nevét életrajzomban nem mellőzhetem, mert a szabadkai főiskolával szoros összeforrt és belenyúlt az én életpályámba is, amennyiben a tanszéket és igazgatói állást neki köszönhetem.

Ó volt akkor a helyzet ura. Ha, jellemezni akarnám őt, két szóval elvégezhetném: szónoknak született. Amint szólásra nyitá ajkait, elárulta a római fogát, sőt társalgásában is választékos, emelkedett volt.

Mint ember, előzékeny, finom műveltségű és vendégszerető. Ha a spanyol vendégek azt mondja: öné a házam! ő bőkezűbb, mert látogatóját e szóval fogadja: öné az időm! mi néha drágább a háznál.

Bácskában nagyon sok vendégszerető házi gazda van; de ő nemcsak a bácsmegei, hanem általában a magyar vendégszerető típusa. Evvel is szülni kellett.

Nem is tudnám megmondani hány országgyűlésen szerepelt, de azt megmondhatom, hogy a képviselőház minden pártkülönség nélkül mindig csendben és figyelemmel kísérte magvas beszédét, mely mind tartalomra mind alakra nézve kifogástalan volt.

Egyszer a karácsonyi ünnepeket nála töltém mint polozású, ki azon előjoggal rendelkezik, hogy az ősi billikomot a vendégekre köszönheti. Jelen volt az egész szabadkai értelmiség, mely minden percben szaporodott új vendégekkel; a gyöngyös billikom more patrio keringett, nem volt kivétel, az én kiellett triteni Móríc bácsinak is.

Hol van a boldog zajos ünnep?

Ebéd után tömegesen átvándoroltunk bátyja Czorda Albi házába, hol szalmával hintett padló várt a betlehemi jászol emlékére.

Isten megáldja azt a családot, mely a szent bagyamányokat kegyeletesen megőrzi gyermekei közt, meg is áldotta; mert a szabadkai bíróból gyorsan kuriai bíró, majd államtitkár, majd a kuria másod elnöke lett. Ez ünnepélyen a szabadkai színház akkori igazgatója, Szigeti Imre szintén jelen volt és kölcsönös bemutatás után egymás oldalához szegődttünk.

— Nem irt ön egy „Törvénytelen vér” című drámát? kérdezé tölem kíváncsian.

— De hogy nem! hisz én vagyok annak édes apja.

— Mi azt hittük, hogy Hegedűs Lajos darabja és

ugy is adtuk elő Székes-Fehérváron; örvendek, hogy a törvényes apát jogaiba visszahelyezhetem. Adni fogjuk január 25-én.

Szigeti Imre megtartotta szavát; adta pompásan, fényesen zsufolt ház előtt, melynek a fiatalság egészen új keretet kölcsönözött.

Hasonló ünnep nem ér több életbenem.

Magam is álomnak tartom, hogy ily művészi előadás létesülhetett vidéki színpadon.

Elvonultak előttem a diszes párisi esték, hol a tapsvihar ittassá teszi a rajongó közönséget és mennyi tervet szöttek egy állandó alföldi színházról, mely ujja alakítja a vidéki színészetet és a drámai irodalmat.

Ha akkor egy részvénytársulat alakul és tíz évre szerződést köt az igazgatóval, nem álmódoznánk állami színházakról, hanem a francia színészet fölvirágzása példáját követnők, mely hazai tőkéből származott.

Hosszu tapasztalás után nem vagyok, nem lehetek a színházak államosításának barátja, mert az állam a nyújtott segélyért befolyást, megosztott kormányzatot akar, minek örökös kizdelem és tengis iga előbb-utóbb az eredménye. A neki nem tetsző igazgatók lassankint kiszorulnak Thalia templomából és mennek a nem kedvelt drámaírók után — koplalni, vagy más pályát keresni.

Más a színház, más az iskola, de itt se árt a verseny. Eetem alkonyán sok szent csarnokot sajnálók, de egyet sem annyira, mint a kerepesi-uti szent bajlékot, hol nem kellett se intendáns, se dramaturg, se miniszteri segély, elég volt egy pár bazaaros család alapítványa.

Ezen csüggők ma is lázas szívem egész hevével, magas álmaimmal, mert ez ősi forrásnál van a nemzeti művészet, a költői lelkesedés ere.

Itt fekszik a Katona Józsefek és Kántornék koszorús bűcsője.

Más a kor izlése, mondják; a rossz izlést nem szabad tűrni.

Igy történt az átalakulás, a színművészet rohamos diadala, Moliere hazájában is, egy utcában négy-öt színház termett, majd egymás hátán, mert illetett nagy művészek ellenállhatlan erővel ragadják magok után a megbüvölt közönséget.

Hiador.

KARIKATURÁK A SOROZÁSÓL.

„Nem a világ az a három esztendő!”

Vigan vannak oda lenn a süresarnokban. Némelyik el is feledi, mert van itt.

„Szabó Dezső, Rózsa Kálmán, Vég János, Kerekes Kohn Eliás stb.” — hangzik a rendőrszervező kemény hangja.

A felszólítottak kirugják maguk alól a széket. A legtöbb kiszalad a teremből mindjárt, hogy felmenjen az emeletre, mert ott van a sorozóbizottság. A Hegmatikus legények kiiskák előbb a sörítket és csak aztán mennek föl.

Az előteremben nagy az élénkség. Mindenki nagyobbnak, erősebbnek akar látszani, mint a milyen. Mégis a legtöbbje azt mondja:

— En ugyan nem leszek katona!

— Ki tudja! — felel a másik.

— En sem kellek nekik!

— Hát ki lenne katona, ha te nem?

— En? Már te, igen.

Igy folyik a találgatás, szerénykedés. Vannak, kik magukat biztatják, hogy: „ne félj, komám!”

Három év hosszú idő! Ottthon könyörgött az Istenhez, hogy ne legyen katona: itt mégis rüstelné, ha baka nélkül jönne ki a nagyteremből... A ki „untauglich”, az csak egy sólóban toppan be, csöndesen, hogy ne lássák a többiek, mert hiszen hát mégse szép dolog nem katona lenni... Bensejében azért örül. Hogy is ne! Három esztendő!

Huszan-huszan mennek egyszerre a nagyterembe. Érdekes látvány! Van köztük jogász, orvos- és tanító-nővendék, könyvvezető, kereskedőlegény, mesterember, kocsis stb. ...

Náci cigány a füle tövét vakarja. Sehogy sem találja el a rendes állást. Mintha most is kontrázna! — Az a szép frizúras borbély úgy áll ott, mint valami tragikus... A gyámoltalan Szepi az anyját kereste.

— Jöjjenek utánam! — kiált az őrsvezető. És bemennek a sorozóbizottság elé. Hosszu zöld asztaloknál sercegnék a tollak. Katonák és hivatalnokok irnak. Legfőlt az elnöklő alezredes ül. Ő mondja a „tauglich” után mély hangon: „Assentiert!”

A legtöbb legényember nem ért németül. Ez aztán még titokzatosabbá, félelmesebbé teszi előtte a szokatlan ceremóniát. A fiatal ezredorvos az ablak előtt egy apróbetűs levélkét olvas... Mosolyog.

— Na, gyerekek, soh'se féljenek, — mondja a vastag őrmester — katonák lesznek mind! Jó kedve van az ezredorvos urnak.

És bizony igaza volt... Sokat kísért ki a baka. Velő az ablakon kiáltja ki: „Tauglich vagyok! Anó, Anó!”

Most van csak sürgés-forgás! Azt a részeg kocsis már hetedszer löki vissza a rendőr. Erővel le akar menni az — apjával beszélni. Dehogy! Inna még egy-keveset.

Ki gyözné lefesteni azt a sok büszke, savanyu, vig, bánatos arcot!

— Ne lármázzanak! — kiabál a rendőrszervező.

— Jön a főhadnagy ur és mindjárt esküdnek...

Erre aztán ünnepélyes csend áll be. Csak egy hosszuorru suszter mondja:

— Nem bánom én, ha el is vész a világ, csak cigarettizni engedjenek!

A „benn maradt” 130 legény körbe áll, jobbkarját fölemeli, kinyújtja a nagy-, mutató- és hüvelykujját és a főhadnagy után mondja az esküt. E pillanatok szentek. Ő katona! Erdemessé tették erre a névre.

... „Isten engem úgy segélyjen! Amen...” Nem mondok nagyot, mikor azt állítom, hogyha ezután a cigánybanda ráhuzza a tüzes Rákóczy-t, bizony megreped az a padló ott alattuk. Csoda édes érzelmet diktál a katonai büszkeség!

„Nem a világ az a három esztendő!”

I Sándor.

*) Részlet Hiadorinak önéletrajzából.

A LUDAK.

Szt. Istvánon történt. Egy vagyonos gazda meghalt, két házasember-fiút hagyván hátra, kik — a régi magyar szokáshoz híven — összekaptak a vagyon elosztásánál. Selohyan se tudtak felelni.

A fiatalabbik sanguinikus vérmérsékletű testvér befutott a városba ismert nevű N. ügyvédhez és előadta a tekintetes urnak a dolgok állását. Szóval, no, irgalmaiban ajánlta magát. Otthon aztán itt is, enitt is hallotta, hogy az ügyvéd megszerzi neki az igazságot és majd megtanítja Andris bátyját arra, hogy mi dukál, meg mi nem...

Andris gazda, bár nyugodtabb természetű volt öcsésénél, vasarnap mégis csak beballagott szép esőndősen a városba. Utközben meglánya-vetette magában az otthon lévő állapotokat. Szörnyen sajnálta, hogy a szép vagyon már most két rész helyett — négyre osztódik. No, de öcsése akarja, ám legyen. O is felkeresi az igazságot.

Es történetesen ugyancsak N. ügyvédhez állított be panaszával.

— Hm, az ügy egy, de a keresendő igazság kettő! — Ilyen formán monologizált önmagában a tisztelt fiskális ur. Belátta és átlátta, hogy Andris gazda ügye verrokon — akarom mondani ép ellenkező — a már elvállalt ügyvel; azért savanyu hangulatu beszédben tudtára adta a parasztnak, hogy így meg úgy sok a dolga, nem lehet ügyvédje, hanem levelet ír egy ügyvéd barátjához, ki segíthet baján... Es a levél megíródott.

A szentiváni ember se magyar, se rác. E kettő közt van. Iszonyu számító nép ez. A szó szoros értelmében: spekulánsok: s a mi fő, nagyon gyanakvók.

Andris gazda is, mikor kiért a másik utcába, már tudni akarta a levél tartalmát.

— Ugyan miféle aranyos papír ez?

Egyet sunyított hozzá, aztán feltörte a „kopertát” és kibőjtözte a levél rövid foglalatját...

Nagyot bökött ujjával a homlokán. Bekeese zsebébe rejtette a levelet és csak úgy nyargalt haza felé. Meg se fordult öcsése házáig. Otthon aztán megfogta öcsése füle-cimpáját és nyugodtan ezt mondta:

— Tiszteltet a tekintetes fiskális urad téged is, engem is. Nesze olvasd!

Az öcsése pedig olvasott következőképen: „Kedves Collega! Küldöm hozzád e ludat. Hallgasd meg gágogásait! Egyiket én kopasztom, a másikat te... Collegális üdvözléssel stb — — — — —”

Mikor a barátságosan írt lakónikus levélkét elolvasta, szótlanul nyújtá azt át bátyjának. Andris egy fényő könyvesepett látott öcsése szemében. Hirtelen megfordult, mintha észre se vette volna. Mikor a küszöbön túl volt már, utána kiáltott az öcsése:

— Izé... Andris, mondok, elférünk ám két ekével is a kenderesi földeken, meg aztán hamarabb végezzük el a szántást kettesével.

— Eddig is úgy gondoltam én — szolt örövendve Andris.

A fiatalabbik még egy békeltető szót akart erre mondani, de a bátyja megelőzte.

— Aztán, öcsém, elnézhetnél a portámra estére a kis fiaddal. Az enyém ugyanis sir utána egész nap. (Nem akarta mondani, hogy az öcsése jöjjön, hanem mintha a gyerekek miatt kívánná.) — — — — —

Es az ügyvéd urak hiába vártak a „ludakra”, azok nem szállottak le hozzájuk... Jó nekük is a — toll.

I. Sándor.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Vendéglő eladás.

Bajmokon a főútnál, közel a vasuti állomáshoz 6 vendégszobából, 2 koresmai helyiségből, 2 pincéből, 2 konyhából, 1 kamrából, istálló, télszer, nyári kert és fűdött kuglizó helyből álló

vendégfogadó,

a tulajdonos elhalálózása folytán, örökáron eladó.

Ez ügyben értekezhetni **LICHTNECKERT JÁNOS** nagyvendéglőssel **Bajmokon.**

2074. szám. kig. 1895.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogi vármegye zombori járásába kebelezett Gakova községénél üresedésbe jött és évi 300 frttal javadalmazott községi irnok állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen az 1883. évi. I. t. c. értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket hozzam **folyo évi május hó 4-éig** nyújtsák be.

Zombor, 1895. évi április hó 17-én.

Tárczay,
főszolgabíró.

3-3

Egy darab 8 lóerejű

cséplőgép,

a magyar kir. államvasutak gépgyárából, teljesen jókarban, mely csak 3 hónapon állt munkában, felszerelve, jutányos áron eladó. — Megtekinthető a tulajdonosnál Zomborban felsőváros, Flórián-utcai lakásán. — hol bővebb értesítés nyerhető.

4-2

Blumenthal Lajos.

Pályázati hirdetés.

Az újonnan rendszeresített két gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik; felhívtnak mindazok, kik ezen állásra pályázni kívánnak, hogy szabályszerűleg felszerelt kérvényüket **folyo évi május hó 12-ig** Szeghegy község elüljáróságához adják be.

A pályázóktól megkivántatik, hogy magyar állampolgár legyen.

A magyar nyelvet szóban és írásban bírja, ezenfelül megkivántatik még, hogy a községben divó német nyelvet is tudja; továbbá megkivántatik, hogy feddhetlen előéletű és megbízható legyen.

Ezen állások egyenként 300 frt évi fizetéssel vannak egybekötve, mely havonként utólagos részletben a községi pénztárból fizetetik ki.

Kelt Szeghegyen, 1895. évi április hó 24-én.

2-1

Az elüljáróság.

Keil Alajos-féle
Patlózat-fénymáz
(Glasur)
legkifutóbb mázó-szer patla számára. 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr., 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs
legjobb és leggyorsabb beeresztő-szer kemény patló számára. Egy palack ára 20 kr. község ára 60 kr.

Arany-fénymáz
képektertek stb. beanyozására. Egy palack ára 20 kr.

Mindenkor kapható:
Heindhofer Róbertnél Zomborban.

155. szám.

1895.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbírószág 1805-1806 számú végzése által Ábrahám H. és Ábrahám Sándor apatini lakos végrehajtók javára Thész György apatini lakos ellen 82 frt 20 kr., 97 frt 97 kr. tőke, ennek 1890. évi június hó 25-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 95 frt 70 kr. perköltség követelés és 5 frt 65 kr. ár. díj erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 806 frt 9 kr-ra becsült butor, ágyneműek, borok, üres hordók s egyéb házi eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek az 1856/1895 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Apatinban alperes lakásán leendő eszközzésére **1895. évi május hó 25-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek beesáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. § ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1895. évi április hó 25-én.

Oláh János.
bírószági végrehajtó.

10651. sz.
1895. P.

Hirdetés.

A szabadkai kir. törvényszék közhírré teszi, hogy dr. Kern Lajos bács topolyai kir. közjegyző irodáját **1895. évi április hó 24-én** nyitja meg.

Szabadkán, a kir. törvényszék 1895. évi április hó 18-án.

Mészáros,
jegyző.

Vasdényey,
elnök.

711. sz.
kig. 1895.

Hirdetés.

Mélykút község alulirt előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község határában a vadászati jog **folyo 1895. évi augusztus 15-ik napjától 1901. évi február 15-ik napjáig,** vagyis hat egymásután következő évre folyó évi május hó 9-én d. u. 3 órakor a község ház tanácstermében nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Mélykúton, 1895. április hó 25-én.

Lajthay Benjámín,
jegyző.

Balog László,
bíró.

1. szám.
tkvi 1895.

Hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1895. évi április hó 17-én 7007 sz. a. kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy Uj Szivac községre vonatkozólag az 1886. XXIX. t. c. 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. c. 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. § ai értelmében szükséges adatokat megszerzeni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttéig a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3 azok, akiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezze, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Zomborban, 1895. évi április hó 18-án.

A j t a y,
albíró.

1. mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitézött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitézött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1886. XXIX. t. c. 15-18. § ai és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. § ai értelmében szükséges adatokat megszerzeni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttéig a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3 azok, akiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezze, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Zomborban, 1895. évi április hó 18-án.

A j t a y,
albíró.

PLUTOS
kiváló izomerősítő bedörzsölés, verseny, futó, gazdasági lovak s egyéb gazdasági állatok részére.

Preservatívumként használva az izmokat rugalmassá s az állatot kitartóvá teszi.

Fáradtság, kimerülés, izületi s izomcsúz vagy lobos bántalmaknál, ugyszintén sántaság, merevség és vállbénaság eseteiben egészen biztosan hat.

Az állatok izomzatában a fáradtság, ellankadás folytán tudvalevőleg tejsav képződik, ha az elernyedtt állatok végtagjai, a mellékelt utasítás értelmében, bedörzsölnetnek ezen szerrel, a képződmény gyorsan felszívódik s az izmok rugalmassága gyorsan visszatér.

100-33

E megbecsülhetlen gazdasági kincs egyedüli raktára:
TÁRCZAY ISTVÁN
GYÓGYSZERTÁRA ZOMBORBAN.
Egy üveg ára 1 frt 20 kr. 5 üveg ára 5 frt.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Ugy poeták vel alkot orgona vonhatja asszonai a kápráz a filoméa nótája, los madar megszólal logány.

Szép istennőnél tetlensége hogy a te hetett. Te nője, a c bizonynya fiadat a k köztársasá bizonynyul kezéből a kényyszerite Nem multra, es ha öntudt kapituláci nagy szív az irodai kinek arcát élet pírját Aphrodite szerelem is kollegájának jusban.

Micsoda egy pár né egyetlen pe május elseje keresztelöje üzennek n a napon szál enyhület. M

A

Eddig me megye vidéket megvét enlegg alkalmat, hog